

ikke kunde holde sig paa Overfladen af Vandet, mærkedes ingen Bevægelse i 18 Fods Dybde; Bølgebøvelsen bliver nemlig svagere og svagere, jo længere man kommer ned. Man maa huske paa, at Bølgerne frembringes af Vindens Tryk; der opstaar Bølgedale og Bølgebjerger, men Bevægelsen naar kun til en vis Dybde; omsider hører den helt op. I de store Have, jeg før antydede, f. Ex. Middelhavet, hvor Dybden er 2000 Fod og derover, og hvor altsaa Bølgerne have en betydelig Størrelse, har man dog altid anset ca. 24 Fod for tilstrækkeligt Udgaande for Havnemolen, og desaarfag kan man mod temmelig Sikkerhed gaa ud fra, at 21 Fod vil være tilstrækkeligt ved Frederikshavn. Naar man undersøger Kortet af 1796 af Kapitain Rafn og Kortet af 1874 af Oldenburg, saa ser man vel, at en Kende langs Kysten er bleven fyldt, men det egentlige Farvand, af 18—21 Fods Dybde, er det samme som dengang, Dybden er uforandret. Ved Brunrevet fandtes f. Ex. i 1796 24 Fod, i 1874 staar der 22 à 25 Fod. Ved Borrebjerg Rev var der i 1796 30 Fod, men der er ogsaa 30 Fod nu; Dybden er altsaa uforandret. Dette gjælder omtrent til 12 Fods Kurven, men saa er der en Tilssanding, det kan ikke negtes, paa de Grunde, der ligge indenfor mellem Hirtsholm og Kysten, hvilken Tilssanding ialtfald foregaar meget langsomt. Kortet fra 1832 af Kapitain Meyer viser ogsaa det samme Standpunkt af Tilssandingen. Dybdeforholdene udenfor 12—18 Fods Dybgaende, kan man næsten sige, ere fuldstændig uforandrede, saa jeg tror ikke, at der vil være nogen videre Fare for Tilssanding at befrygte. Kommissionsbetenkningen maa jeg i det Hele udtale min Anerkjendelse af; det forekommer mig, at den er affattet med megen Dygtighed og Upartiskhed, og den Omstændighed, at Kommissionen ikke har bestaaet af Mænd fra selve Eggen, men saa godt som kun af Mænd fra Kjøbenhavn, er mig en Borgen for, at man ikke kan nære den mindste Tvivl om, at der har været en fuldstændig upartisk Betragtning af Forholdene tilstede, og Kommissionen kommer jo, efter at den meget grundig og nøie har undersøgt alle Forhold, til det absolute Resultat, at Udvidelsen er fuldstændig anbefalelig i enhver Henseende. Med Hensyn til Hirtsholm, som den ærede foregaaende Taler henpegede paa, kan jeg ikke negte, at hvis denne D havde været landfast med Kysten, var det ganske naturligt at anlægge Havnen der, men den er nu engang ikke landfast, og den kan altsaa ikke opfylde de Formaal som Frederikshavn. Man maatte lægge en Bro derud, men en saadan Bro paa 18 Fods Dybgaende, der skal bære et Jernbanespor, og hvor altsaa ikke en Sten maa kunne forskyde sig, vil være forbunden med overordentlig store Omkostninger. Den vilde være farlig at passere, hvergang det var Storm, thi hvis Stenene blot

forskyde sig en Tomme, ville store Ulykker kunne ske. Naar jeg tør gaa ud fra den Forudsætning, at en saadan Bro vil koste 10 Millioner Kroner, maa det vistnok erkjendes, at man ikke kan benytte Hirtsholm, idetmindste med det Formaal for Die, at Havnen tillige skulde være Trafikhavn. Havde Hirtsholm været landfast, vilde jeg ubetinget have givet dette Sted Fortrinet. Jeg anser en Trafikhavn som Hovedspørgsmaalet, idet jeg gaar ud fra, at en saadan Havn tillige kan benyttes som Nødhavn, og det kan den nu projekterede Havn ved Frederikshavn. Herfra kan Dampskibe gaa ud for at hjælpe de Nødlidende i Stormen. Under Stormen i 1876 var jeg derovre i Eggen; der strandede nogle og tyve Skibe paa Læsø. Da gjorde det Dampskib, man kunde sende derover, upaatvivelig en meget stor Nytte, og i saa Henseende vil enhver Havn, der ligger i Nærheden af et farligt Farvand, kunne være til Nytte i Strandingsstilfælde. Hvad Skagen angaar, som den ærede Taler ogsaa berørte, vil jeg sige, at et Havneanlæg der vel ikke hører til Umulighederne, men vil være meget vanskeligt og kostbart. Man maa huske, hvorledes hele denne Landtange er fremsteet. Naar man staar paa Spiderne ved Frederikshavn og ser mod Vest, iagttager man en Bræmme af brat afstaaerne Bakker mod Sletten, som strækker sig 5 Mil ud til Skagen. Denne Bræmme antyder i Forbindelse med en anden Omstændighed, som jeg ogsaa skal nævne, tydelig og klart, at det Land, der nu danner Skagens Fremspring, ikke altid har eksisteret 300 Fod over Havets Overflade; paa Høilandet ved Bangsbo findes et Lag af Muslingefaller, og deraf fremgaar det tydeligt, at der har staaet Vand over dette Høiland. Om Landet har havet sig, eller Vandet har senket sig, det veed jeg ikke, men heraf fremgaar, at Sletten, som strækker sig imod Skagen, er senere dannet. Borer man der til en Dybde af 50 Fod, finder man kun Sand. Det er den gamle Havbund, og denne Sandbund vil gjøre et Havneanlæg ved Skagen saare misligt. Denne løse Sandbund er udsat for Strømmene langs Kysten, saavel paa den indre som paa den ydre Side, ogsaa i nordlig Retning, og det er vel egentlig disse Strømme, som betinge Skagens nuværende Form. De føre Sandet med sig og, efter som Strømmen er stærkest paa den ene eller den anden Side af Odden, forarsage store Vandringer eller Flytninger. Jeg tror, at man med Bestemthed kan paavise, at den yderste Del af Skagen flytter sig. Noget lignende viser sig paa andre Steber, f. Ex. ved Landtangen ved Lhybørn. Af disse Grunde vil altsaa et Havneanlæg ved Skagen ikke være heldigt, idet man jo der i en ganske overordentlig Grad vil komme til at kæmpe mod Tilssanding. Skulde der anlægges en Havn der, maatte den helst være uden Forbindelse med Kysten, og kommer den Tid, at et saadant Anlæg kunde blive et stort